

آبونه شرائطی : هنر ایچون
سنه لکی (٤٠٠) الی ایلیون
(٢٢٥) ، ممالک اجنبیه ایچون
سنه لکی (٤٥٠) ، آلتی آیلیون
(٢٥٠) غروشد.

نسخی ٧،٥ غروشد.
سنه لکی ٥٢ عدددر.

اداره خانه : باب طالی جاده سندہ
رشید افتدی خانندہ

خطارات
آبونه بدی پشیندر.

مسلکه موافق آثار مع المنشویہ
قبول اولنور . درج ایدلهین
یازیر اعادہ اولنماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محبر
محمد حاکف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

* پنجشنبه *

۱۳۴۳ محرم ۲۶

عدد ٦١٤

۱۳۴۰ اگستوس ۲۸

جلد ٢٨

آربه نیں عبدیللہ آئی مجھے
و غروش کوندرملیدر .

مکتوبلک امضالی واضح
و اوقوناقل اولسی و آبونه
صره نوم و سنی محتوى
بولونسی لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرسلیلک
فرانزجه یازلیسی رجا اولنور .

پاره کوندرلیکی زمان نیہ
دائر اولدیغی بیلدیرلیسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سیل الرشاد

کنجدن استفاده ایگلیدر . فقط مع التأسف درین بر لاقیدی و اهال بوز طوئش . بو منور کتلنه اصل استفاده ایدیله جک زمانلری محو ایدلکده ، اولدیر لکده در . نه قدر یازیق ! »

* *

نقیبی معارف لئے بوکونکی پرشامه هالی

جهودیت غزنه سنک باش مقاله سندن :

« دیووهی ، « اجنبی بر تربیه سیسته می ، سیسته ملک اک مکمل دخی اولسه ، اوئی تقیید ایته نک ، کاغد او زرنده قالغه محکوم برایش یامقدن » باشقه برشی اولمادیته قانعدار . دیووهی دیوورگک ، اصول تعلم و تربیه برمکتک آرزو و تجربه لرینه کوره انکشاف ایقلی و خلقک حقیق احتیاجلرینه کوره جواب ویرمیلد .

شو حاله آمریقان مشاورینک فکرندن استفاده ایتك ایسته بورسەق او لا معارفده تقیید چیلکدن واژ چکمک لازم در . اک ای تربیه سیسته می بوكون فراسدە ، يارین آلامیاده ، بردیکرکون انکلتەدە تطیق ایدیله سیلر . بز هنوز بوسیسته می واونک ایجا بارینى آکلامادن ، هانک احتیاجلر جواب ویردیکنی تدقیق ایته دن ، هان تقییده تشت ایدرسەك ، بوكون دوشیکن معارفسازلک محکوم قالابیلیز . شیمیدی به قدر معارف بوقلید چیلک یوزندن چوق ضرر کورمشدر .

بوکونکی معارف فرانسز معارف نک ابتدائی بر قوپیه سندن باشقه برشی دکلدر . حتی معارف و تربیه تلیم زده فرانسز تقیید سندن فرقلى دکلدر . دنیاده اک فنا تربیه سیسته می فرانسز سیسته می اولدینی ، بوسیسته می زم احتیاجز دوغمش بولونما دینی ایچون بو یوزدن اوغرادیغىز ضررك حدودی بوقدر . »

* *

فوتبول موداسى ھوبەقلەر ئەھال كېنەرى !

آقشام غزنه سنک باش مقاله سندن :

« مع الاُسف کوروپورز که سبور ، بزده ، صوك عصر ده سپور دن بکلەنیلن نتیجەلری حصوله کتیرمکدن او زاقدر . بونک باش لیجە سبی ده کنجلە مزک سبوری بر واسطه دکل ، برغايدە عد ایتمەلیدر . بولە اولدینی ایچوندەرکه ، اک مکدل بر تربیه واسطه می اولسی لازم کلن سپورک بزده ، اخلاق ایچون ، اعصاب ایچون اک مەھك حسلری تئیه ایدیکنی کورپورز . فوتبول مراقتک ، برچوق کنجلەرک اویقوسوئی قاچیراچق ، اویون انساندە ھیجاندە و عصیتىن چىلەر تاچق و نهایت اک اوافق براختلاف و سیله ایدرك بېرىنک او زىرەن ھجوم ایتىدېرە جک درجه ده تخریبکار بر احتراس حالە کلسی سپور حفته دکی تلقلیرە تامىلە صددر . ھېنى زماندە بو احتراس يواش يواش ، کىندىن باشقه هر دىلەو مشغۇلە ، بالخاصە فکرى مشغۇلەتە مانع اولان تەلکەل بىر ساق حالى آلدی ؛ کنجلە مزدە فکرى و بدیعى شىلەلە اوغراشق ، او قومى سراق قالمادى ؛ بوكىي معنوی ذوقلە قارشى ھیجان آزالدى . علم وادیيات ساحە سندە ، فکرى و معنوی ذوقلە آراسىنە ھیچ برموققىت بوقدر ، کە او بىكلەر جە کنجلە قلبىنە بىر « ذىكى » نك ، بر « بىكىر » لە آتدىغى بىر « غول » قدر ھیجان اھتزازى اوياندېرە بىلسىن ! عرقان و حرث اعتبارىلە هىر دىن فقير اولان ملکەتىزدە سپور هوسنک و عضلە پىستشارلەنک فکرى و معنوی ذوقلە غلبه چالسى چوق ئايم نتیجەل وير . مكتېلەن مزدە بوكون کوردىكىن علم و تحصىل يوقـولىنى يارين دها ئايم بىر حال آلید . »

کوردىكى وج ، ايله ، قوای معنویه مزی تخریب ، حیثىت نفسیه مزی تمحىر ایدیورز . نه عنعنە ، نه اخلاق ملیه ، نه تربیة ماڭلە دن جزئی بر زمان ظرفىنە بىش قالمادى . بوقدر آزمىت ظرفىنە بوقدر محرومیتە قىل ایمز . بو بر ذهن ساپتىمە سىدن باشقه بىش دکلدر . کورپۇرگە اون اون بىش سەندەن برى بىزدە مودا کې میدانە چىقان ماھىتى ياكىش آكلاشىم ، آوروپا لىلاشە هوسى ، بر ظرفىنە جەلەك ، معنویات فقدانىك ، دېكىر ظرفىنە مسکراتك تائىرلە ملى بىنە سىز بىر ياد اولدى كېتىدی . آوروپا ئەنکىن فردى و اجتماعى جىات خصوصىتىنى مزىتلىنى ، قادىمە لىنى حىصەدار اولام دېرکن ، نه آوروپا ، نە آسيا يايق اولمايان اسالى در كەسە دوشىدك .

عائىلە حىاتىن ، اوبلە مندرس اولدى كە انسانە آقى حفته دادتا قورقۇ كلىپور . اسکىدەن اى كوتۇ موجود اولانلار ، ھېچ بىز بىر اقامت شرطىلە قالمىدى . يكىدەن اىسە ھېچ بىر فضىلت اكتساب اولونە مادى .

استانبولە اوبلە آبور جوبور بر عنصر طولىدە كە موجودىت مدنىيە نامە ھېچ بىر وارلە بوقدر . نە عائىلە دن ، نە مكتېبدەن بر تربیه ايدىنەمىش اولان بوقارە جاھل عنصر اكتنجەسى بىلە آتحقىچە سەددەر . يە بى عنصر در كە مىخانە لرى طولىپۇر ، اک مردار اسپرتو ايله بىنە تخرىب ایدیور ، يە بى عنصر در كە تۈرك قادىنلە بىك اوغلانك مششۇم خانە لىنە اكتنىكەن مسروور اولويور ، يە بى عنصر در كە اک سادە بر مە شىرت قادىمە سەنە بىلە واقف اولىئەرق صانكە بىر وحشت مەلکەتىنە ياشايور كې حركت ایدیور . بو حال ، ھې عائىلە بوزوقلەنک بىر نتىجە سىدر .

تۈرك عائىلە اسالىرچە انقرابە طوغى سوردەن كەنلىپۇر . عنعنە يوق ، قواعد اجتماعىيە يوق ، معنوی اعتىادىلەن فيض آلاپىلەر بىر تربیه يوق ، تارىخ يوق ... مائىلە حىاتىنى معنوی اولومدىن قور تارماقىنە تۈرك مەلتى ، بىن المەل بىر موقۇع ايدىنە مزى .

* *

امھاط و آثارىشى اېمەنە بولۇنابە مۆسىمەل

آقشام غزنه سىز یازىپۇر :

« استانبولە تامىلە اھال ايدىلەن و مەلکەتە استفادە دن زىادە مضرت توليد ايدن مالى درجه سىنە اوچ مكتب موجوددر . بولىردىن بىسىي طب فاكولتەسى دىش طبلىتى شعبەسى ، دېكىر لىدە اجزاچى و صنایع نفیسه مكتب مالىلە در . هراوج مكتب حفته دىرك طبلە و كىرك معلمە تىزىنە تحقیقات اجرا ايتىك . نتىجە تحقیقا تىزىنە بىكىر جە لىرا صرف ايدىلەن و يوزلەنچە كېنى يېودە بىصورتىدە كىندى داملى آلتىدە ياتىران بومكتېلەك بىك ئىم بىر حالە بولۇندىقلەنچە كوسترمەدەر .

صنایع نفیسه مكتب مالىلەن بالخاصە معمارى شعبەسى چوق آجىنە جق بىر حالەدەر . مكتب داخلىنە دائىنى بىر آثارىشى حاکىدەر . صوك اوچ درت سەنە ظرفىنە آدم عقللى اون مەمار بىلە يتشىرىمك قابل اولاماشىدەر . بىسىنە مەلا يكىرى موجودلى بىر صنۇن اکالىز كېنىك موفق اولان اوچ طبلە بىلە موجود دکلدر . طبلە سىنە آثارىشى ، هىئت ادارە سىنە آھىر بىر لاقىدى اولان بومكتېلەك بىك ئىم بىر جوق بىلە مكتېلەك بىر بېچىن وضعىتىك اسپاپى حفته داپىلان تحقیقات بىر جوق بولۇزلىقلىق وقوعە كەلدىكىنى كوسترمەدەر .

بالخاصە دېشىپى مكتېلى بوكون او قدر اھال ايدىلەن دەن دەن بىشىپى مكتېلى ، بىر خستە آغزى معاينە ایتە دن چىقان بىر بېچىن طبلە موجوددر . والماصل كىرك صنایع نفیسه و كىرك اجزاچى و دېشىپى مكتېلە حاضرلەر ئىلە بىك آجىنە جق بىر وضعىتىدە بولۇقىدەر . ھېچ اولمازىسە بواچ مكتېلە اوقويان بىك بشىۋىزى متىجاوز كنج موجوددر . مەلکەت بويك بشىۋىز